

Dnr 19/13

Budgetunderlag för budgetåren 2014 – 2016

Februari 2013

Innehåll

1. INLEDNING.....	5
1.1. ANSLAGSÖVERSIKT	5
2. INFORMATION AVSEENDE UTGIFTSOMRÅDEN.....	6
2.1. UO 16, 3:5 RYMDSTYRELSEN: FÖRVALTNING	6
2.2. UO 16, 3:4 RYMDFORSKNING OCH RYMDVERKSAMHET	7
2.3. UO 16, 3:6 RYMDSTYRELSEN: AVGIFTER TILL INTERNATIONELLA ORGANISATIONER.....	7
3. ANSLAGSKREDIT	8
4. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET	9
5. RÄNTEKONTO MED KREDIT	9
6. BEMYNDIGANDEN	9

Sändlista:

Ekonomistyrningsverket	pdf-fil
Finansdepartementet	pdf-fil
Riksdagens utredningstjänst	pdf-fil
Riksrevisionen	pdf-fil
Statskontoret	pdf-fil
Utbildningsdepartementet	pdf-fil

Budgetförslag (tkr)

(2013 års prisnivå, valutativå €1 = 8,60 kr)

	2012	2013	Budgetår		
	Utfall	Prognos	2014 Beräknat	2015 Beräknat	2016 Beräknat
UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	267 445	350 793 ¹	373 200 ²	373 201 ²	381 850 ²
UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	25 986	26 548 ³	26 966 ⁴	26 965 ⁴	26 966 ⁴
UO 16, 3:6 Avgifter till internationella organisationer	549 389	551 309	551 309	551 309	551 309
Övriga inkomster som disponeras	51 500 ⁵	0	0	0	0
SUMMA	894 320	928 650	951 475	951 475	960 125

¹ Inklusive beräknat överföringsbelopp om 2 212 tkr

² Anslagsbeloppen är uppräknade med 25 000 tkr 2014, 25 000 tkr 2015 och 10 000 tkr 2016

³ Inklusive beräknat överföringsbelopp om 579 tkr

⁴ Anslagsbeloppen är uppräknade med 1 000 tkr 2014, 1 000 tkr 2015 och 1 000 tkr 2016

⁵ Särskilda medel för forskningsändamål från anslag UO 16, 2:70 villkorade för det svenska deltagandet i European Space Agencys bärraketprogram Ariane 35 000 tkr samt 16 500 tkr, enligt regeringsbeslut I:5 2011-12-22 och I:7 2012-12-06

Hemställan

Med stöd av vad som har anförts i detta budgetunderlag hemställer Rymdstyrelsen

- att medel anvisas för budgetåren 2014-2016 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med 348 200 tkr, 348 201 tkr respektive 371 850 tkr,
- att i tillägg till ovanstående, för budgetåren 2014-2016 under det 16:e utgiftsområdet, Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet anvisas ytterligare medel med 25 000 tkr, 25 000 tkr respektive 10 000 tkr,
- att medel anvisas för budgetåren 2014-2016 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, ramanslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, med 25 966 tkr, 25 965 tkr respektive 25 966 tkr,
- att i tillägg till ovanstående, för budgetåren 2014-2016 under det 16:e utgiftsområdet, Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning anvisas ytterligare medel med 1 000 tkr, 1 000 tkr respektive 1 000 tkr,
- att medel anvisas för budgetåren 2014-2016 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, ramanslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer med 551 309 tkr, 551 309 tkr respektive 551 309 tkr,
- att anslag 3:6 infogas i anslag 3:4,
- att regeringen hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2014 ikläda staten nya förpliktelser inom det 16:e utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med 1 079 000 tkr innebärande att summa åtaganden vid utgången av år 2014 uppgår till högst 1 300 000 tkr,
- att regeringen hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2014 ikläda staten nya förpliktelser inom det 16:e utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer med 50 000 tkr innebärande att summa åtaganden vid utgången av år 2014 uppgår till högst 1 700 000 tkr,
- att Rymdstyrelsen får disponera hela anslagssparandet under ramanslagen 3:4, 3:5 och 3:6,
- att regeringen fastställer en låneram för investeringar på 400 tkr för åren 2014-2016,
- att regeringen fastställer för år 2014 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslagskrediten till 3 % för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning och till 5 % för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet utgiftsområdet och anslag 3:6 Avgifter till internationella organisationer,
- att regeringen fastställer att krediten på räntekontot för varje år i perioden 2014-2016 får uppgå till 1 000 tkr.

Alla belopp är angivna i 2013 års prisnivå.

Information har lämnats enligt paragraf 19 MBL. Beslut i ärendet har fattats av Rymdstyrelsens styrelse per capsulam den 21 februari 2013.

1. Inledning

Rymdinfrastruktur bestående av satelliter, bärraketer och markstationer är nödvändig för flera olika samhällstjänster. I bilar, flygplan, fartyg och mobiltelefoner används satellitnavigering. Med hjälp av satellitbilder blir väderprognoserna allt mer exakta och vi får ny kunskap om jordens miljö och klimat. Tack vare satelliter kan vi se nyheter, sport och kultur från hela världen i direktsändning i tv. Satelliter ger också svar på frågor om vårt eget och andra planetsystem.

Rymdstyrelsen finansierar forskning och teknisk utveckling inom rymdområdet. Myndighetens verksamhet omfattar och utnyttjar på ett unikt sätt samverkan inom hela kedjan idé - utveckling – demonstration – användning. Större delen av den svenska rymdverksamheten bedrivs i europeisk samverkan och främst genom ESA (European Space Agency). Även EU är numera en viktig spelare i rymdsamarbetet.

Rymdstyrelsens anslag ökade med 75 miljoner kronor 2013 och i forskningspropositionen anges att anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bör öka med ytterligare 25 miljoner kronor från 2016. Under ESA:s rådsmöte på ministernivå i november 2012 var Rymdstyrelsen därtill restriktiv med nya ansökningar. Detta sammantaget innebär att Rymdstyrelsen kommer att ha möjlighet att genomföra några av de satsningar som beskrevs i förra årets budgetunderlag. Den större delen av tillskottet behövs för att täcka det svenska deltagandet i ESA:s program, men Rymdstyrelsen har även kunnat åta sig att finansiera instrumentet STEAMR om satelliten Premier skulle bli utvald av ESA. Vilka övriga nya satsningar som kan bli aktuella står ännu inte helt klart, utan ytterligare studier och arbete krävs.

ESA håller ministerrådsmöte ungefär vart tredje år och då fattas beslut om programmets omfattning över en längre tidsperiod. Vid ministerrådsmötena görs stora nya åtaganden, men själva betalningarna faller ut under många år därefter. Nästa ordinarie ministerrådsmöte planeras till 2015. Dock planeras för ett extra möte 2014. Detta extra ministerrådsmöte väntas fokusera på bärraketprogrammet, där det ännu återstår mycket arbete för att uppnå en mer kostnadseffektiv och konkurrenskraftig europeisk bärraket. Det är inte klart vilka beslut som kan väntas komma upp vid dessa båda ministerrådsmöten och i detta budgetunderlag syns de planerade mötena endast i bemyndigandets storlek för 2014 respektive 2015.

1.1. Anslagsöversikt

	2012		2013		2014	2015	2016
	Anvisat	Utfall	Anvisat	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
UO 16, 3:4							
Rymdforskning och rymdverksamhet	270 177	267 445	348 581	350 793	373 200	373 201	381 850
Ing/utg överföringsbelopp	-520	2 212	2 212	0	-25 000	-25 000	-10 000
UO 16, 3:5							
Förvaltning	25 830	25 986	25 969	26 548	26 966	26 965	26 966
Ing/utg överföringsbelopp	734	579	579	0	-1 000	-1 000	-1 000
UO 16, 3:6							
Avgifter till int org	551 309	549 389	551 309	551 309	551 309	551 309	551 309
Ing/utg överföringsbelopp	-1 656	264	0	0	0	0	0

Tabell 1: Anslagsöversikt (tkr)

2. Information avseende utgiftsområden

2.1. UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Personal

Rymdstyrelsen har under en längre tid haft alltför begränsade personalresurser för att på ett tillfredställande sätt kunna följa upp den löpande verksamheten med avseende på både projekt i internationell samverkan utanför ESA och ESA-projekt. För att förbättra analys och uppföljning av verksamhet som bekostas av Rymdstyrelsen, planeras en nyrekrytering under 2013 som kan finansieras inom befintligt anslag efter interna omfördelningar och omprioriteringar.

Rymdstyrelsen ser stor potential för svenska aktörer inom ramen för EU:s rymdsatsningar både med avseende på ramprogrammen för forskning och teknikutveckling (Horizon 2020) och de redan etablerade s.k. "flaggskeppsprogrammen" Galileo och Copernicus (tidigare GMES). Även inom detta område har Rymdstyrelsen idag alltför begränsade personalresurser för att på ett adekvat sätt kunna verka för svenska intressen. Denna personalbrist innebär också att myndighetens sårbarhet ökar. Med en personalförstärkning kan Rymdstyrelsen fortsatt uppfylla sitt uppdrag och också, genom ett ökat engagemang i EU:s verksamhet, bidra till att Sverige kan dra större nytta av EU:s satsningar inom rymdområdet.

Rymdstyrelsen äskar om tilläggsmedel enligt nedan för ovan motiverad personalförstärkning.

tkr	2014	2015	2016
Personalförstärkning	1 000	1 000	1 000

Totalt äskade medel för UO 24, 1:14 Förvaltningskostnad:

tkr	2014	2015	2016
Summa äskade medel	26 966	26 965	26 966

Lokalbehov

Rymdstyrelsen är uppsagd från nuvarande kontorslokaler med avflyttning december 2013, och har påbörjat processen med att finna nya lokaler. Lokalbehovet för myndigheten bedöms ligga i samma storleksordning som i dagsläget. De framtida kostnaderna för kontorslokalerna kan dock bli högre än vad myndigheten tidigare har haft.

2.2. UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Utveckling av verksamheten på Esrange

Rymdstyrelsen finansierar forskning som använder sondraketer och ballonger på Esrange. Denna typ av verksamhet på Esrange finansieras även av kunder som ESA samt rymdmyndigheter i Tyskland, Frankrike, USA och Japan. Svenska forskares användning av sondraketer och ballonger för att inhämta data har på senare år ökat och Rymdstyrelsen inrättade därför under 2012 ett särskilt program för finansiering av sådana projekt. Rymdstyrelsen verkar för att svenska forskare ska kunna använda satelliter, ballonger och sondraketer för goda forskningsresultat, utvecklar Esrange som en attraktiv facilitet för forskning, samt verkar för att Esrange ska utvecklas till att bli en aktiv del av det europeiska tillträdet till rymden. Dessa områden lyfts fram i myndighetens strategi.

Svenska rymdaktiebolaget (SSC) är ansvarigt för driften av Esrange. Bolaget har inkommit med en skrivelse till Rymdstyrelsen om behovet av investeringar på Esrange. SSC anför i sin skrivelse att anläggningarna på Esrange som byggdes för snart 50 år sedan är i behov av att renoveras och uppgraderas för att fortsatt vara ändamålsenliga och konkurrenskraftiga. Investeringar och teknikutveckling på Esrange ska medföra ett effektiviserat tillträde till rymden, ökat vetenskapligt och tekniskt utbyte samt ett ökat nyttjande av Esrange, skriver SSC. SSC har redan startat projektet för att modernisera och utveckla Esrange (beslut av SSC:s styrelse 2011). Projektet är tänkt att finansieras med hjälp av olika utvecklingsanslag samt genom allmännyttiga fonder och bidrag från exempelvis EU. SSC söker i sin skrivelse delfinansiering till sitt projekt från Rymdstyrelsen med motiveringen att myndighetens stöd ska säkerställa att Esrange har ändamålsenliga anläggningar för rymdforskning såväl i dag som i ett längre perspektiv.

Rymdstyrelsens bedömning är att det finns behov av denna form av investeringar på Esrange och att det är högst sannolikt att det skulle kunna öka utbytet av Esrange markant. Rymdstyrelsen ställer sig tveksam till om det ligger inom myndighetens mandat att finansiera infrastrukturen på Esrange, då detta är det statliga bolaget SSC:s uppgift. Samtidigt kan Rymdstyrelsen konstatera att investeringarna har sitt ursprung i forskningens behov och att de skulle kunna leda till ett effektivare utnyttjande av Esrange. Ur det perspektivet är investeringarna på Esrange en angelägen fråga för Rymdstyrelsen.

Det finns inte utrymme att göra den typ av satsningar som efterfrågas av SSC inom ramen för myndighetens befintliga anslag. Om Rymdstyrelsen ska delfinansiera de efterfrågade investeringarna på Esrange krävs därför tilläggsmedel i en engångs-satsning om 60 miljoner kronor, fördelat på tre år enligt nedan.

SSC uppger vidare i sin skrivelse att verksamheten på Esrange framöver skulle kunna omfatta även uppsändning av små satelliter. På Esrange har sedan över 20 år sänts upp stora sondraketer med styrsystem, varvid steget till mindre bärraketer för små satelliter är nåbart. SSC ber om Rymdstyrelsens finansiella stöd för att etablera Esrange som plats för uppsändning av små satelliter. Rymdstyrelsen noterar att SSC genomför studier angående små bärraketer tillsammans med tyska och brasilianska samarbetsparter. Om de pågående studierna påvisar att en investering i infrastruktur, tekniska system samt teknikutveckling som möjliggör uppsändningar av satelliter med hjälp av små bärraketer skulle öka utbytet av Esrange kan det bli aktuellt för Rymdstyrelsen att återkomma till regeringen i frågan.

Rymdstyrelsen äskar om tilläggsmedel enligt ovan:

tkr	2014	2015	2016
Utveckling av Esrange, forskning	25 000	25 000	10 000
Summa äskade tilläggsmedel	25 000	25 000	10 000

Totalt äskade medel för UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet:

tkr	2014	2015	2016
Summa äskade medel	373 200	373 201	381 850

2.3. UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Rymdstyrelsen vill ånyo betona att denna typ av anslag, så kallat bnb-anslag (bestämt nominellt belopp), inte är lämpligt för myndighetens typ av verksamhet. Betalningarna till ESA är inte en fast avgift utan varierar från år till år beroende på vilka projekt Sverige deltar i, samt med nivån på valutakursen och de olika programvillkoren som är beslutade genom konsensus. Denna konstruktion med två sakanslag bidrar inte till att hushålla väl med statens medel, utan bidrar endast till att öka de administrativa kostnaderna. Rymdstyrelsen föreslår därför att infoga anslag 3:6 i anslag 3:4. Syftet med en sådan förändring är således att effektivisera nyttjandet av myndighetens anslagsmedel samt en besparing av administration. Dock vill myndigheten betona att det inte skulle vara lämpligt att ha hela anslaget som ett bnb-anslag.

Totalt äskade medel för UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer:

tkr	2014	2015	2016
Summa äskade medel	551 309	551 309	551 309

3. Anslagskredit

Rymdstyrelsen föreslår för budgetåren 2014, 2015 och 2016, ett kreditutrymme på anslagen UO 16, 3: 4 Rymdforskning och rymdverksamhet om 5 %. För anslaget UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning föreslås att anslagskrediten bibehålles på 3 % med hänsyn till behovet av rörelsemarginal. Vidare föreslås fortsatt anslagskredit om 5 % för anslag UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: avgifter till internationella organisationer.

Behovet av anslagskredit är stort eftersom det är vanligt att rymdprojekten, som ofta är både tekniskt och politiskt komplicerade, blir försenade och detta är något som ofta leder till stora ändringar i planerade betalningsprofiler.

4. Lån i Riksgäldskontoret

Med tanke på att lokalfrågan i dagsläget är oklart kan ett ökat lånebehov uppstå under 2014.

	2013 Prognos	2014 Beräknat	2015 Beräknat	2016 Beräknat
IB Lån i Riksgäldskontoret	211	276	266	256
Beräknad nyupplåning	50	50	50	50
Varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Beräknad amortering	60	60	60	60
UB Lån i Riksgäldskontoret	276	266	256	246
Beslutad/föreslagen låneram	400	400	400	400
Beräknat ränteutgift	4	4	5	5
Ränteantagande för nyupplåning (%)	1,5	1,5	1,8	2,0
Finansiering av räntor och amorteringar:				
UO 16, 3:5 Förvaltning	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 2: Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

5. Räntekonto med kredit

Kreditutrymmet för 2012 är 1 000 tkr. För att kunna möta ojämnheter under budgetåren 2014 – 2016 föreslår Rymdstyrelsen en fortsatt kredit på 1 000 tkr per budgetår.

6. Bemyndiganden

tkr	Budgetår				
	2012 Utfall	2013 Prognos	2014 Beräknat	2015 Beräknat	2016 - 2034 Beräknat
UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet					
Utestående förpliktelser vid årets början	444 361	442 570	504 135	1 278 727	1 050 894
Nya förpliktelser	301 291	337 384	1 079 000	55 000	
Infriade förpliktelser	303 083	275 819	304 408	282 833	1 050 894
Utestående förpliktelser vid årets slut	442 570	504 135	1 278 727	1 050 894	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 075 000	1 159 000	1 300 000	1 100 000	

Tabell 3: Bemyndiganden UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

tkr	Budgetår				
	2012 Utfall	2013 Prognos	2014 Beräknat	2015 Beräknat	2016 – 2021 Beräknat
UO 16, 3:6 Avg till int org					
Utestående förpliktelser vid årets början	1 854 561	2 618 190	2 066 881	1 565 572	2 334 463
Nya förpliktelser	1 783 803	0	50 000	1 320 200	
Infriade förpliktelser	1 020 175 ⁶	551 309	551 309	551 309	2 334 463
Utestående förpliktelser vid årets slut	2 618 190	2 066 881	1 565 572	2 334 463	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	3 300 000	2 800 000	1 700 000	2 400 000	

Tabell 4: Bemyndiganden UO 16, 3:6 Avgifter till internationella organisationer

Av tabellerna ovan framgår vilka bemyndiganderamar Rymdstyrelsen behöver för att kunna göra åtaganden framåt i tiden. Rymdstyrelsen vill göra regeringen uppmärksam på att åtaganden är långa och ofta sträcker sig längre än det slutår som anges i regleringsbrevet. Tidpunkten för, och storleken på, framtida åtaganden är många gånger beroende på händelser i pågående samarbeten. Detta är ofta händelser som myndigheten inte råar över. Det är därför osäkert när i tiden vissa åtaganden kan bli aktuella. Rymdstyrelsens verksamhet skulle begränsas kraftigt om bemyndiganderamarna är för låga eller infriandnivåerna begränsade.

Den övervägande delen av Rymdstyrelsens åtaganden görs i euro. I budgetunderlaget 2014-2016 har Rymdstyrelsen beräknat framtida åtaganden utifrån Konjunkturinstitutets prognos, 1€ = 8,60 kr.

Vid ministerrådsmötet vid ESA i slutet av 2012 ingick Rymdstyrelsen å Sveriges vägnar ett antal fleråriga åtaganden. Vid beräkningen av bemyndigandena har Rymdstyrelsen antagit att regeringen kommer att uppdra åt myndigheten att ingå nya åtaganden vid ESA:s extra ministerrådsmöte 2014 och ordinarie ministerrådsmöte 2015. Vid ministerrådsmötet 2012 togs inte slutgiltiga beslut avseende en ny generation bärraketer och nya beslut avseende bärraketer kommer troligen att tas vid mötet under 2014. I dagsläget är det mycket osäkert hur stora dessa åtaganden kommer att bli. Det medför att prognosen för 2014 visar ett behov av höjd bemyndiganderam för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.

Det bör särskilt noteras att åtaganden om rymdsamarbete är komplicerade och att projekten försenas många gånger, vilket påverkar den planerade betalningsprofilen. Alltför snäva/strikta villkor av bemyndigandena kan innebära svårigheter för myndigheten att fullfölja åtagandena. Huvuddelen av Rymdstyrelsens åtaganden är dessutom gjorda i euro vilket innebär ytterligare en osäkerhet av de planerade betalningsprofilerna.

⁶ Infriade förpliktelser består även av justeringar av de ingående åtagandena vid årets början till följd av ESA:s ministerrådsmöte samt omvärdering till balansdagens kurs.